

Rapport van de Commissie Structuur en Pastoraat

Apeldoorn, 15 juli 2008/20 september 2008

Aan de kerkenraad,

Onderstaand vindt u ons rapport in gevolge uw opdracht van 13 september 2007.

Na een weergave van onze opdracht gaan we eerst in op de huidige situatie in de Tabernakelkerk.

We proberen een plaatje van de gemeente te tekenen, inclusief de structurele kant van het kerkenraadswork.

Vervolgens beschrijven we welke ontwikkelingen aanleiding geven tot heroverweging: overal om je heen zie je herbezinning op de bestuurlijke en pastorale kant van het gemeentewerk, bij ons is de groei van de gemeente daartoe een extra aanleiding.

De missie en visie zult u herkennen: we bespraken die al eerder met u en verwerkten reacties die op de gemeenteavond werden ingebracht.

Daarna treft u onder “Visie op pastoraat” ons voorstel voor een wijksgewijze ordening van het pastoraat, met inschakeling van gemeenteleden.

“Advies over Structuur en Pastoraat” is het hoofdstuk waarin we de balans opmaken, de samenhang van een grote gemeente met kleine gemeenschappen beschrijven en dan ons voorstel voor de structuur van de kerkenraad presenteren.

Om het geheel zo concreet mogelijk te maken geven we een plan van aanpak dat voor invoering van deze structuur zou kunnen dienen. In de bijlagen werken we tenslotte de diverse taken, functies en ambten uit, plus de talstelling en verkiezing daarvoor. Het laatste onderdeel van onze adviesopdracht (advies over de gewenste formatie van predikanten en andere werkers) houdt u nog van ons tegoed. We verwachten dit uiterlijk februari 2009 aan u voor te leggen.

We hebben ons werk met plezier gedaan en zien uit naar de bespreking met de gemeente op 5 november a.s.

We zijn ons er terdege van bewust, dat structuren en papieren, het werk niet kunnen doen.

We kunnen niet zonder. Tijdens het recente bezinningsweekend van de kerkenraad is meerdere keren Romeinen 12 aangehaald. Belangrijker dan de structuur is de bereidheid van alle leden om zichzelf als een offer in Gods dienst te stellen. We zullen als het tot een andere invulling van de structuur komt, elkaar steeds tot die houding moeten oproepen en aansporen.

We bidden u Gods zegen toe op uw werk, zodat u de gemeente kunt voorgaan in het geloof. We hopen dat het voorliggende werkstuk daarbij van dienst kan zijn.

Met broedergroet,

voor de Commissie Structuur en Pastoraat,

Jaap Berends, *voorzitter*.

- Vgl. ook de [samenvatting door de kerkenraad \(pdf\)](#)

Inhoudsopgave	Pagina
Rapport van de Commissie Structuur en Pastoraat	1
Inhoudsopgave	2
Opdracht van de kerkenraad	4
Opdrachtformulering	4
Uitgangspunten	4
Aanleiding tot de opdracht en dit advies	5
Huidige situatie in de Tabernakelkerk	6
Ontwikkelingen die tot heroverweging leiden	10
Hoe het was	10
Ontwikkelingen in het groot	10
1. Iedereen is druk	10
2. Van ambt naar functie	11
3. Van functie naar gaven	11
4. Pastoraat door de gemeente zèlf	11
Ontwikkelingen specifiek voor de Tabernakelkerk	11
5. Groeiende gemeente	11
6. Wel bekwaam, maar niet passend voor het ambt	11
7. Leiding is geen bijzaak	12
Oriëntatie bij verwante kerken	13
Tips:	14
Missie en visie van NGK Apeldoorn	15
1. de basis: wat is de grond waarop we staan	15
2. de missie: wat is de bestaansreden van onze gemeente	15
3. de visie: hoe willen we zijn	15
4. de waarden: wat is belangrijk in onze gemeente	16
Visie op pastoraat	17
De kudde en de Herder (Johannes 10)	17
Het lichaam en het Hoofd (Efeziërs 4: 7-16)	17
Onderscheid naar verschillende soorten pastoraat	18
1. Onderlinge hulp in de wijken	18
2. Basispastoraat door de pastoraal bezoeker	18
3. Ambtelijk pastoraat door de wijkouderling	19
4. Jeugdpastoraat	19

5. Crisispastoraat	19
6. Pastorale ondersteuning	20
a. het psychopastorale team	20
b. het gebedspastoraat	20
7. Pastorale herstelgroepen	20
Advies over Structuur en Pastoraat	21
1. De balans van de voorgaande hoofdstukken	21
2. Gemeentebreed	22
Kleine gemeenschappen in onze gemeente	22
Gemeentebrede activiteiten.	22
3. De wijk als kleine gemeenschap	23
De wijk en gemeentekringen	23
Organisatie op wijkniveau	23
4. Structuur van de kerkenraad	24
De kerkenraad (KR)	24
Organogram	25
Het Breed Moderamen Kerkenraad (BMK)	26
Het Smal Moderamen Kerkenraad (SMK)	28
Pastoraal overleg (PO)	28
Diaconaal overleg (DO)	28
Werving en toerusting	28
De doelen: wat willen we de komende jaren gaan doen	29
Plan van aanpak	30
Bijlage Taakomschrijvingen	31
Wijkouderling	31
Pastoraal bezoeker m/v	31
Wijkdiaken m/v	31
Ouderling met een bijzondere opdracht	32
Diaken met een bijzondere opdracht m/v	32
Voorzitter kerkenraad	32
Scriba	33
Het wijkteam	33
Bijlage Talstelling en verkiezing	35
Knelpunten	35
Wijkouderlingen en diakenen	35
Ouderlingen en diakenen met een bijzondere opdracht	36
Pastoraal bezoekers	36

Opdracht van de kerkenraad

In de vergadering van 24 mei 2007 heeft de kerkenraad van de Nederlands Gereformeerde kerk in Apeldoorn (hierna de Tabernakelkerk) een commissie Structuur en Pastoraat (hierna S&P) benoemd om een advies op te stellen over de toekomstige structuur en organisatie van het pastoraat in de Tabernakelkerk.

In de vergadering van 13 september 2007 heeft de kerkenraad de opdracht en uitgangspunten definitief vastgesteld. Beide treft u hieronder aan.

Opdrachtformulering:

De commissie Structuur en Pastoraat heeft als opdracht:

kracht en zwakte van de huidige structuur te benoemen, inclusief de ontwikkelingen die reden zijn tot heroverweging

- oriënterend onderzoek te doen naar de keuzes die vergelijkbare dan wel verwante kerken in dit opzicht maken; wat te leren van anderen.
- gemeente en kerkenraad gedurende het proces te betrekken bij de bezinning.
- voorstellen te doen voor de gewenste structuur van de kerkenraad en de aanpak van het pastoraat in de gemeente
- ten slotte advies uit te brengen over de gewenste formatie van predikant(en) en andere werkers

Dit rapport gaat nog niet in op het laatste punt van de opdracht (advies over de gewenste formatie van predikanten en andere werkers). Dit advies willen wij februari 2009 aan de kerkenraad voorleggen.

Uitgangspunten:

De commissie hanteert daarbij de volgende uitgangspunten:

- We gaan uit van de huidige gemeente in de Tabernakelkerk.
- Dat betekent, dat we vooralsnog de mogelijkheid van splitsing niet uitgebreid onderzoeken, tenzij gaandeweg blijkt dat dit toch noodzakelijk is
- Geen verandering zonder visie
- De inhoud, niet de structuur staat voorop
- Het plan moet uitvoerbaar, realistisch en praktisch zijn
- We lenen zo mogelijk het wiel van anderen
- De commissie S&P maakt tussentijds behapbare documenten voor besluitvorming
- De kerkenraad besluit, de commissie S&P geeft advies

Aanleiding tot de opdracht en dit advies:

Wat is de aanleiding om een advies te formuleren over structuur en pastoraat in de Tabernakelkerk? We noemen het hier kort, redenerend vanuit dingen die beter kunnen en vanuit de mogelijkheden die we zien.

Dingen die beter kunnen:

- De taak van een ambtsdrager is soms te omvattend om alle onderdelen (pastoraat, kerkenraad, commissiewerk) goed te doen, er blijft werk liggen
- De taak van een ambtsdrager wordt door meerderen als een te zware belasting ervaren
- Het beleid van de kerkenraad is per onderwerp en daarmee versnipperd geformuleerd en geeft meer kaders dan richting
- De kerkenraad is groot (28 leden) en besluit collectief. Besluitvorming en gedachten wisseling is in dit verband lastig
- Taken, verantwoordelijkheden en communicatielijnen voor specifieke onderwerpen zijn niet altijd helder
- Commissiewerk krijgt vaak onvoldoende aandacht en richting vanuit de kerkenraad

De mogelijkheden die we zien:

- De Tabernakelkerk is een grote gemeente met veel actieve leden
- Gemeentelieden nemen 'van onderop' veel initiatieven
- In de leeftijdsopbouw en diversiteit van gaven ligt een grote rijkdom
- Daarmee zijn er veel mensen die het werk in de kerk kunnen dragen
- Die potentie kan veel beter worden benut dan nu gebeurt.
- Lijnen die in het verleden zijn uitgezet kunnen worden doorgetrokken. Gedachten die al langer spelen kunnen nu concreet vorm krijgen.
- De tijd is rijp voor het zetten van een volgende stap.

Huidige situatie in de Tabernakelkerk

Veelkleurig en van alle leeftijden

De Tabernakelkerk is de thuisplaats van ongeveer 900 leden van de Apeldoornse gemeente van de Nederlandse Gereformeerde Kerk. Wie zondags in de kerk rondkijkt vallen een paar zaken op. Ten eerste bezoeken veel gemeenteleden de zondagse dienst. Ten tweede zitten er veel gezinnen met jonge kinderen in de kerk. Er gaan veel kinderen naar de oppas en de verteldienst, in de liturgie is er aandacht voor de kinderen. Ten derde zijn er in liturgie zowel elementen van de gereformeerde traditie als van een meer evangelische beleving te vinden. Er worden psalmen, liederen uit het Liedboek en opwekkingsliederen gezongen. In de dienst staat een orthodoxe Bijbelse prediking centraal, na de dienst is er gelegenheid voor persoonlijke voorbede. Voor en na de dienst, en tijdens de collecte, ontmoeten mensen elkaar en worden er levendige gesprekken gevoerd.

De recente ontstaansgeschiedenis van de Nederlandse Gereformeerde kerken ligt in een kerkconflict in de zestiger jaren. Deze geschiedenis leeft voor een deel van de gemeente, voor anderen is ze onbekend. Die onbekendheid met deze wortels komt enerzijds doordat leden te jong zijn om zich deze geschiedenis te kunnen herinneren en anderzijds doordat leden vanuit andere kerken lid zijn geworden van de Tabernakelkerk. Er wordt nauw samengewerkt met de drie Christelijke Gereformeerde Kerken in Apeldoorn (o.m. kanselruil). Met de Gereformeerde Kerk (vrijgemaakt) zijn gesprekken over samenwerking onlangs op gang gekomen.

De Tabernakelkerk is een veelkleurige gemeente, een smeltkroes van jong en oud, verschillende kerkelijke achtergronden, ervaringen en tradities. Er zijn verschillen van inzicht en opvatting en ook van geloofsbeleving. Dat levert soms spanningen op. De kerkenraad beschouwt die 'diversiteit als rijkdom, waarbij we staan op het ene fundament Jezus Christus en onze eenheid zoeken in Hem'. Een gemeente die voortdurend moet worden samengesmeed tot een betrokken gemeenschap en leven als samenhangend lichaam van Christus.

Visie deels geformuleerd en niet bekend

Over de koers van de Tabernakelkerk is een behoorlijk aantal documenten beschikbaar. Er is een vastgesteld beleidsplan met een groot aantal onderwerpen zoals: eredienst, pastoraat, diaconaat, jeugd, vorming en toerusting, beheer en financiën, kerkenraad en organisatie, samenwerking met andere kerken, taken en functies van diverse commissies. Meer recent is er beleid vastgesteld voor bijvoorbeeld huwelijk en samenwonen, homofilie, liturgie en het jeugdwerk. Veel van deze documenten leggen de status- quo vast: zó werken wij, dit zijn onze beleidskaders. Een behoorlijk deel van deze documenten is voor een deel van de ambtsdragers en de gemeente niet zo bekend en daarmee geen levende materie.

Er is weinig visie geformuleerd met richtinggevende uitspraken over waar de kerkenraad of de gemeente als geheel naar streeft. Wat zijn toekomstbeelden? Bijvoorbeeld: waar wil de Tabernakelkerk staan in 2015 (onder het voorbehoud van Jacobus)?

Structuur van kringen: sterk georganiseerd met beperkte sturing

De Tabernakelkerk kent een hoge organisatiegraad. Dit geldt in de eerste plaats voor onderwijs en toerusting in catechisaties, jeugdclubs, bijbelkringen, oppas en kinderverteldiensten en gespreksgroepen. Daarnaast zijn er geografisch ingedeelde gemeentekringen. De gemeentekringen functioneren wisselend. Een aantal loopt goed, een aantal loopt beperkt of niet. Daarnaast is er een aantal gemeentebrede kringen.

De uitvoering van zaken, maar ook advisering aan de kerkenraad is geregeld in een aantal vaste commissies. De bekendste zijn evangelisatie, zending, jeugdraad, Commissie van Beheer, KALM (liturgie en muziek). Voor ad-hoc vragen worden regelmatig ad-hoc commissies of werkgroepen ingesteld. In elk van deze commissies heeft een kerkenraadslid zitting. De sturing vanuit de kerkenraad richting de commissies is beperkt. Commissies hebben veel ruimte en vrijheid van handelen in het eigen functioneren. Initiatief voor communicatie richting kerkenraad vindt meestal vanuit de commissies plaats, bijvoorbeeld wanneer de betreffende commissie een besluit van de kerkenraad nodig heeft of een advies heeft opgesteld.

Kerkenraad

De kerkenraad is georganiseerd volgens een bepaalde gelaagdheid. Dit is een hecht georganiseerde structuur. We onderscheiden:

- De KR = de voltallige kerkenraad
- De KKR = de kleine kerkenraad
- Het WT = het wijkteam
- De OV = de ouderlingenvergadering
- De DV = de diaconievergadering

De Kleine Kerkenraad (KKR)

De bestuurlijke zaken worden afgehandeld door de kleine kerkenraad. De KKR bestaat uit het moderamen en een afgevaardigde uit elke wijk. De KKR krijgt van de KR het mandaat om namens de gehele kerkenraad te handelen. Dit mandaat wordt jaarlijks bevestigd respectievelijk aangepast. De KKR vergadert als regel maandelijks.

De Kerkenraad (KR)

De KR vergadert minimaal drie keer per jaar over zaken van algemeen kerkelijk beleid en zaken die buiten het mandaat van de KKR vallen:

- Eenmaal aan het begin van vergaderseizoen (introductie en afspraken, vaststellen mandaat KKR).
- Eenmaal ten behoeve van de talstelling voor nieuwe ambtsdragers
- Aan het eind van het vergaderseizoen voor evaluatie en overdracht aan nieuwe ambtsdragers.

Verder zo dikwijls dit door de KKR wenselijk wordt geacht of door twee wijkteams wordt verzocht. De KR is groot. Dit maakt het lastig als raad een gesprek te voeren en van gedachten te wisselen. De sfeer binnen de KR is collegiaal en goed. Een groot deel van de lopende zaken is gedelegeerd aan de KKR. De grote hoeveelheid zaken die passeren wordt niet door alle kerkenraadsleden even actief gevolgd. Hierdoor ontstaan informatieverschillen. Het vervullen van een ambt is een stevige taak. Verschillende ambtsdragers geven aan dat het een zware belasting is om zowel een bestuurlijke taak (in kerkenraad en commissie) als een pastorale of diaconale taak (ondermeer huisbezoeken) te hebben. Het wordt naar verwachting in de toekomst lastiger gemeenteleden bereid te vinden om ouderling of diaken te worden.

Het Wijkteam (WT)

De pastorale verantwoordelijkheid van een wijk is primair bij het wijkteam neergelegd, te weten:

- jaarlijks huisbezoek
- aanvullende pastorale bezoeken
- informeel pastoraat in de gemeentekringen

Het wijkteam bestaat uit de ouderlingen en diakenen van één wijk. De wijkteams komen eens per maand bijeen. Eén of meer keren per jaar is er overleg met de pastoraal bezoekers, gemeentekring coördinatoren en zusterkring.

Pastoraal Bezoeker (PB-er)

Ter ondersteuning bij het werk van de wijkouderlingen is een aantal pastoraal bezoekers benoemd.

Diaconale Vergadering (DV)

De diakenen hebben hun eigen vergadering. Zij nemen hun eigen beslissingen. De DV vergadert als regel maandelijks.

Ouderlingenvergadering (OV)

De ouderlingenvergadering bestaat uit alle ouderlingen en de predikant. De ouderlingenvergadering komt bij elkaar voor zaken van opzicht en tucht, zaken van algemeen pastoraal beleid en wijkoverstijgende zaken, die niet op andere wijze afgehandeld kunnen worden. De OV komt minimaal twee keer per jaar bij elkaar.

Commissies

Vanuit de KR worden ambtsdragers afgevaardigd in de diverse kerkenraadcommissies. De rol van de KR-vertegenwoordigers is om te fungeren als direct communicatiekanaal met de betreffende commissies.

Er is sprake van een tweelagenstructuur:

- Beleidsvormend
- Uitvoerend

De beleidsvormende laag is de gezamenlijke verantwoordelijkheid van KR en betreffende commissie. De uitvoerende laag is de verantwoordelijkheid van de betreffende commissie.

Veel actieve gemeenteleden en plekken voor ontmoeting

Onze gemeente kent een grote diversiteit van actieve leden met veel gaven. Er is een open cultuur waarin gemeenteleden ruimte hebben om initiatieven te nemen. Dat gebeurt ook. Voorbeelden zijn gebedsgroepen, een opvoedkring, gespreksgroepen, muziekgroepen (o.l.v. een door de kerkenraad benoemde muziekcoördinator) en enkele nieuwe 17+-groepen die zijn gestart op initiatief van gemeenteleden. Daarnaast zijn er meer 'officiële' verbanden waarin mensen elkaar ontmoeten: zusterkring, bijbelkringen, de Oud Papier Actie, koffie-ochtenden voor ouderen, gemeentekringen en jeugdwerk. De thema's waarmee deze groepen zich bezighouden verschillen. Daardoor hebben gemeenteleden veel mogelijkheden om buiten de zondagse samenkomst de gemeenschap der heiligen te ervaren.

Werk soms gedragen door weinig schoulers

Hoewel voor de bovengenoemde structurele en informele verbanden een groot aantal mensen actief is, zijn het vaak dezelfde mensen die meerdere activiteiten dragen. Soms is er sprake van overbelasting van mensen/gezinnen die keer op keer stevige taken op zich nemen zonder rustpauzes te nemen tussen die taken. Er zijn ook mensen die niet actief zijn in de gemeente of niet gevraagd worden. Daarmee blijven gaven ongebruikt.

Cultuur: onze manier van doen

De Tabernakelkerk is een gemeente met een open sfeer. Mensen van buiten zeggen vaak dat ze zich er snel welkom voelen. Er is oog voor elkaar en bij vreugde, ziekte of verdriet leven mensen met elkaar mee. Stille werkers nemen zelf initiatieven. Er is aandacht voor de jeugd en jong en oud gaan op goede voet met elkaar om. Toch is het voor sommige mensen lastig om goed aansluiting te vinden. Leden vallen soms tussen de wal en het schip. Dat is niet goed. Er zijn circuits waar je niet altijd even gemakkelijk binnenkomt. Je kunt ondergaan of onderduiken in de massa. Daardoor kun je met dingen worstelen zonder dat dit goed wordt opgepikt door andere leden of ambtsdragers.

Communicatie

Elkaar goed informeren is in een grote gemeente van 900 leden een aandachtspunt. De belangrijkste middelen die worden gebruikt zijn het kerkblad Dienstbetoon, onze website www.tabernakelkerk.nl en mededelingen in de dienst door de dienstdoende ouderling of projectie op het scherm.

Ontwikkelingen die tot heroverweging leiden

Hoe het was

De structuur van kerkenraad en pastoraat was vanouds zo dat een kerkenraad bestaande uit predikant, ouderlingen en diakenen het meeste werk deed. De kerkenraad vergaderde in brede samenstelling (alle ambtsdragers) over alles wat tot het beleid van de gemeente behoort en in smalle samenstelling (zonder de diakenen) werden de huisbezoeken besproken. Diakenen hadden daarnaast hun eigen vergaderingen. Voor het pastoraat werd het tot de taak van de ouderlingen gerekend om de leden van hun wijk geregeld en ten minste één keer per jaar te bezoeken. In onze gemeente zijn daar al een aantal veranderingen in aangebracht: verschillende deelterreinen van het beleid worden voorbereid en uitgevoerd door commissies, waarin een KR-lid zit als verbinding met de kerkenraad.

- het onderscheid tussen breed en smal functioneert al langer niet meer
- wel is er onderscheid tussen de KR (alle ambtsdragers) en de KKR, waaraan veel taken gedelegeerd zijn
- in het pastoraat worden als hulpkrachten pastoraal bezoekers ingezet, waarbij verschillend gedacht wordt over de vraag of de intentie blijft dat de ouderling alle adressen bezoekt
- de wijkteams vergaderen (soms met PB-ers erbij) in principe over pastorale zaken maar fungeren ook als decentraal overleg over beleid

Ontwikkelingen in het groot

De bezinning die wij uitvoeren is verre van uniek. Herbezinning op bestuur en pastoraat vindt, in elk geval in kerken van gereformeerde signatuur, plaats rondom de volgende thema's. Onderstaande is als beschrijving bedoeld; bij elk van de ontwikkelingen zijn ook wel kritische vragen te stellen maar daarmee zijn de ontwikkelingen er nog wel.

1. Iedereen is druk

Voorafgaand aan diepzinniger argumenten moet genoemd worden dat het best moeilijk is om voor de ambten broeders te vinden die én de capaciteiten hebben én voldoende tijd beschikbaar. Mensen zijn wel degelijk voor taken in de kerk te vinden als zo'n taak begrensd is en van overzichtelijke omvang. De moeite om ambtsdragers te vinden is dan ook breed aanwezig. Merkwaardig genoeg blijkt elders dat invoering van vrouwelijke ambtsdragers hier weinig aan verandert. Er is ook een verandering in de betrokkenheid van mensen: bij alle andere taken die mensen hebben, vinden ze het minder vanzelfsprekend om voor het kerkenwerk al het andere te laten schieten.

2. Van ambt naar functie

Steeds minder doe je het werk in de gemeente ambtelijk. Dat is zichtbaar bij predikanten: veel meer dan vroeger worden ze ontslagen omdat ze “niet functioneren” of “het niet hebben”. Aannemelijk is dat dit vroeger ook zo was, maar dat het werd geaccepteerd zoals je slecht weer accepteert. Maar dat geldt ook voor ouderlingen en diakenen: dat we sinds een aantal jaren cursussen voor ambt dragers organiseren, weerspiegelt het toegenomen besef, dat je het ook moet kunnen. En voor gemeenteleden spreekt het minder vanzelf om iemand te aanvaarden puur omdat hij ambtsdrager is.

3. Van functie naar gaven

In het verlengde van het vorige punt heeft *gavengericht werken* veel aandacht gekregen. Nog los van de vraag of kerkenraadswork ambt of functie is, zijn we het belangrijker gaan vinden dat het werk aansluit bij je gaven. Bij die benadering staan niet “de vacatures” centraal, maar de bekwaamheden die God je gegeven heeft en die je geroepen bent in te zetten. Daar passen vele, beperkte, wel omschreven taken beter bij dan een algemeen iets als “het ambt van ouderling”.

4. Pastoraat door de gemeente zélf

Een verbindende lijn door allerlei kerken die structuur en pastoraat heroverwegen, is: pastoraat door de gemeente zelf. Grote delen van het pastoraat, zeker in het “omzien naar elkaar”, zijn de verantwoordelijkheid van de gemeenteleden zelf. Inschakeling van gemeenteleden wordt dan ook niet alleen gezien als noodzakelijk vanwege de werkdruk van de ouderling (zoals tot heden bij ons), maar als een na te streven doel. Doorgaans is sprake van een zekere specialisatie: sommige pastorale taken worden door gemeenteleden verricht, andere door gemeenteleden met een specifieke kwalificatie, andere door ouderlingen en weer andere door de predikant.

Ontwikkelingen specifiek voor de Tabernakelkerk

Naast de ontwikkelingen die je overal aantreft, zijn er natuurlijk ook per kerk eigenaardigheden. De onze zijn:

5. Groeiende gemeente

De groei van onze gemeente is op zichzelf al reden om de bestaande structuren af en toe tegen het licht te houden. Wordt de kerkenraad niet te groot? Zijn de lijnen van communicatie helder? Worden er geen mensen vergeten in de gemeente? Dat is echt iets dat bij groeien hoort: je hebt steunende structuren nodig voor wat vroeger, naar je idee, vanzelf sprak. Van groot belang is dat er kleine gemeenschappen in de grote kerk zijn. Dat dringt ertoe om ons af te vragen: waar zetten we op in, op wijken, kringen of nog andere structuren?

6. Wel bekwaam, maar niet passend voor het ambt

De gemeente is een mengeling van mensen met allerlei achtergronden en een deel van de gemeenteleden weet niet precies wat Nederlands Gereformeerd is. Voor het leiding geven aan de gemeente is een behoorlijke verwantschap met onze gereformeerde achtergrond onontbeerlijk. Gemeenteleden die dat onvoldoende hebben kunnen daarom of om een andere reden niet gevraagd worden voor het ambt. Toch is hun inzet in de gemeente hard nodig. Welke taken kunnen zij op zich nemen als een ambtelijke taak niet passend is?

7. Leiding is geen bijzaak

In de bestaande situatie gelden KR-leden in de verschillende commissies als “*linking pin*”. Commissietaken worden binnen de KR verdeeld en komen niet altijd terecht bij het KR-lid dat zich door die taak aangesproken voelt. ‘Iemand moet het doen’. Dat is een onduidelijke situatie die ertoe kan leiden dat juist het KR-lid als het minst betrokken commissielid geldt. De commissie is soms een deeltaak die je erbij doet naast het pastoraat en de beleidsvorming. Maar leidinggeven aan een commissie kun je niet als bijzaak doen, het vraagt voluit aandacht en betrokkenheid. Dat is moeilijk wanneer je als KR-lid tijd moet vrijmaken voor én pastoraat én kerkenraadsvergaderingen én commissiewerk.

Oriëntatie bij verwante kerken

Eén van de eerste opdrachten die de commissie zich als doel stelde was het verzamelen en bestuderen van informatie van gemeenten die al werken met een nieuwe structuur van de kerkenraad.

Er is gekeken naar:

- de notitie van Drs. M. Renkema-Hoffman: “Naar een nieuwe kerkenraad”. Een onderzoek naar de principiële uitgangspunten van een gereformeerde ambtsstructuur in de 21e eeuw.
- CGK Groningen
- CGK Bethelkerk Veenendaal
- NGK Ede
- Bethelgemeente Drachten: “de kracht van een zorgzame gemeente”.

In de loop van de tijd ontstond er in de commissie behoefte te luisteren naar de ervaringen met de nieuwe structuren. Daarvoor zijn bezoeken gebracht aan leden van de volgende kerken:

- NGK Kampen
- CGK/NGK Arnhem
- NGK Ede
- NGK Doorn

Al deze gemeenten hebben gekozen voor invoering van een andere structuur (vergelijkbaar met de structuur die in de stukken beschreven staat) omdat:

- het steeds moeilijker werd ambtsdragers te vinden.
- Er meer gebruik kan worden gemaakt van (bestuurlijke) gaven van vrouwen.
- Het goed is het omzien naar elkaar zo breed mogelijk in te zetten.

Er wordt een keuze gemaakt om vanuit kringen (max. 10 adressen, buurtgebonden) te werken of vanuit wijken (70 tot 150 leden). In de kringen gaat het vooral om het omzien naar elkaar, of om thema's te bespreken. De ouderlingen en diakenen werken nog min of meer op de oude manier alhoewel het bestuur van de kerk is onderverdeeld in verschillende clusters. Zoals pastoraat, diaconaat, jeugd, communicatie enz. Dit zorgt voor verwarring. Ook de kringen functioneren lang niet altijd naar wens. Er wordt overwogen om met interesse- kringen te werken.

Als er vanuit wijken wordt gewerkt worden de wijkteamleden voorgedragen door de wijk. De wijk fungeert als kleine gemeente binnen het grote geheel. Dus redelijk zelfstandig, wel brengt het team verslag uit aan de kerkenraad. Waar nodig wordt de predikant ingeschakeld. De ervaringen zijn positief. Het jeugdpastoraat wordt over het algemeen centraal georganiseerd. Alle gemeenten vinden de nieuwe structuur een verbetering t.o.v. de oude structuur. Toch wordt er nog regelmatig op onderdelen naar verbetering gezocht, m.n. het laten deelnemen van zoveel mogelijk gemeenteleden in de diverse groepen.

Daar waar de nieuwe structuur maar half is toegepast komt men erachter dat dit niet werkt. Het geeft teveel onduidelijkheid.

Tips:

1. Zonder visie/missie geen nieuwe structuur. De visie/missie is namelijk bepalend.
2. Zorg voor goede taakomschrijvingen en benoemingsprocedures
3. Regelmatige toerusting van wijkteamleden en kerkenraad is zeer belangrijk.
4. Goede communicatie met gemeente, maar ook naar de diverse werkers op de verschillende terreinen.
5. Ga niet van start als de cruciale posities niet goed zijn ingevuld.
6. Houd snelheid in het proces, maar neem de tijd om het de gemeente uit te leggen.

Missie en visie van NGK Apeldoorn

1. de basis: wat is de grond waarop we staan

De kerk is allereerst een geloofsartikel: “ik geloof een heilige, algemene christelijke kerk”. Wij geloven dat ook onze gemeente deel is van Christus' kerk van alle plaatsen en tijden. We staan daarbij in de lijn van de gereformeerde traditie, gebaseerd op de geloofsbelijdenissen van de oude kerk en de drie formulieren van eenheid. In overeenstemming met die belijdenis staan in onze kerk centraal: het betrouwbare woord van God, zijn onbegrijpelijke genade in Jezus Christus en de verlossing door het geloof alleen. Op deze basis willen we verwoorden wat wij als de eigen plek van de Nederlands Gereformeerde Kerk in Apeldoorn zien.

2. de missie: wat is de bestaansreden van onze gemeente

De gemeente bestaat niet als doel in zichzelf: ze is allereerst in liefde gericht op God, door wie ze in het leven is geroepen en van wie ze in alles afhankelijk is. Hij heeft ons gemaakt, hem behoren wij toe. Verder is wezenlijk voor een kerkelijke gemeente de gemeenschap: we zijn gericht op elkaar. We hebben elkaar lief omdat God ons samenbrengt als zijn kinderen. Ten slotte hebben we de opdracht zijn liefde uit te dragen. Met vallen en opstaan, zoeken we wegen om, trouw aan de boodschap en verstaanbaar in eigen tijd en cultuur, het evangelie door te geven aan elkaar, onze kinderen en onze naasten. Bij deze missie denken we niet alleen aan kerkelijke activiteiten. Individueel nemen leden van de gemeente in allerlei verbanden deel aan evangelisatie, aan diaconaal, maatschappelijk en pastoraal werk zoals ontwikkelingsorganisaties, Leger des Heils, Athletes in Action, de Herberg en politieke partijen. Deze individuele inzet verstaan we voluit als deel van onze missie, die we vanuit de gemeente dan ook willen ondersteunen en voeden.

Bij de korte formulering van onze missie staat het beeld van de kandelaar ons voor ogen: het licht van God schijnt via mensen en is niet bedoeld voor onder de korenmaat (in eigen kring) maar op de kandelaar voor allen die in het huis zijn (alle mensen). Zo alleen kunnen we het licht in de wereld zijn. Met dit beeld drukken we uit dat het missionaire niet één van de activiteiten is, maar alles doortrekt.

Dat alles willen we samenvatten in onderstaande formulering. De missie van de Tabernakelkerk is:

- **Gods licht verspreiden door:**
- **zijn naam te loven**
- **van zijn woord te leren**
- **in zijn liefde te leven**

3. de visie: hoe willen we zijn

Hier willen we een beeld schetsen van hoe we over 5 jaar willen zijn, hoe we in Apeldoorn en daarbuiten bekend hopen te staan. Lees deze zinnen dus als ons verlangen voor de toekomst.

- We zijn een open zorgzame gemeente, een “herberg” om mensen, onze naasten, op te vangen. Een plek waar mensen van verschillende afkomst zich aangesproken voelen en kunnen groeien en bloeien in het geloof en in hun relatie met God.
- We zijn een liefdevolle gemeenschap waar mensen hun identiteit en genezing vinden als kinderen van God. We vertrouwen daarbij op de bijzondere kracht van het gebed.
- We houden de normen van de bijbel hoog, met daarbij een open oog voor de pastorale toepassing van Gods geboden in concrete situaties van de gebrokenheid van het leven
- We zijn een gemeente met veel jeugd en daar maken we echt werk van, in en buiten de kerkdiensten.
- We zijn een gemeente met veel ouderen en tonen in onze omgang met elkaar dat we hen eren en liefhebben
- We vieren kerkdiensten als ontmoeting van jong en oud in het huis van God, met lijn in de prediking, balans in de liturgie en helderheid in de richting waarin we ons ontwikkelen.

4. de waarden: wat is belangrijk in onze gemeente

- *Verdieping en groei*

We geloven dat God zijn kerk blijft bouwen en bewaren, en daarom mag er een sfeer van verwachting heersen van wat God aan ons wil geven. We zijn ons ervan bewust dat geloven vandaag niet vanzelf spreekt. Daarom hebben we het nodig om verdieping en versterking van ons geloof te vinden, in vertrouwen op Gods Woord en zijn Geest.

- *Openheid en eenheid*

We zoeken naar manieren om onze omgeving uit te nodigen kennis te maken met het evangelie; we willen dat mensen die op zoek zijn naar gemeenschap zich welkom voelen in ons midden. We zijn samengekomen uit vele kerken en tradities. Vanuit onze eenheid in Christus willen we met die verschillen elkaar aanvullen en dienen.

- *Helen en dienstbaar*

In een gebroken wereld zijn we een gemeenschap waar mensen genezing kunnen vinden voor geest, ziel en lichaam; we willen een veilige omgeving bieden aan mensen die door het leven gewond zijn; we streven naar goede pastorale zorg voor ieder lid. We willen anderen dienen met wat we zelf hebben ontvangen; we gaan zorgvuldig, als goede rentmeesters, om met ons geld en goed; we geloven dat het beter is te geven dan te ontvangen.

- *Iedereen telt mee*

Zo verschillend als we zijn, vinden we het belangrijk om naar elkaar uit te stralen: “jij bent nodig”. Daarom is het voor ons een waarde op zichzelf dat zoveel mogelijk leden zich inzetten bij het werk in de gemeente. Maar ook als een lid dat zich een tijd niet kan inzetten, tel je volop mee.

Visie op pastoraat

In de gemeente van Christus zijn we aan elkaar gegeven. We hebben elkaar niet uitgekozen, maar behoren tot de gemeente door geboorte of door een persoonlijke keuze op latere leeftijd. In beide gevallen zien we daarachter in geloof het werk van Christus, die zich een gemeente vergadert in alle plaatsen en tijden. Binnen die gemeente zijn we geroepen, om te zien naar elkaar in goede en kwade dagen. De bijbel gebruikt daarvoor verschillende beelden, waarvan we er twee in het bijzonder van belang vinden voor het pastoraat.

Het eerste is het beeld van de gemeente als kudde waarvan Christus de Herder is. Het tweede beeld is dat van de gemeente als lichaam waarvan Christus het Hoofd is. Hieronder werken we beide beelden uit. We proberen in de structuur van het pastoraat aan beiden recht te doen.

De kudde en de Herder (Johannes 10)

Jezus is de Goede Herder en de schapen luisteren naar zijn stem. Hij gaat voor ze uit en wijst ze de weg zodat ze in en uit lopen en weidegrond vinden. Je ziet schapen voor je die van nature geneigd zijn om op de oude paden te blijven, maar de Herder weet dat ze ook morgen te eten moeten hebben en hij gaat hen voor op nieuwe paden waarvan hij weet dat ze weidegrond bieden. En ook brengt hij ze weer veilig thuis. Er zijn ook schapen die zelf andere paden kiezen en die raken nogal eens verloren (Lukas 15). Die brengt de Herder terug en hij verbindt hun wonden. Tenslotte verdedigt hij de schapen tegen de wolven, met de inzet van zijn leven.

Dit alles is het werk van Christus, die dit door de eeuwen heen met grote trouw doet door zijn woord en Geest. Hij schakelt hierbij ook mensen in, met Petrus voorop (Johannes 21), en diezelfde Petrus schrijft aan de leiders van de gemeente, de oudsten, het volgende: “Hoed Gods kudde waarvoor u de verantwoordelijkheid hebt, houd goed toezicht – niet gedwongen maar vrijwillig, zoals God dat wil, en niet om er zelf beter van te worden maar met belangeloze toewijding.” (1 Petrus 5).

Dit model zouden wij *top-down* noemen. Het drukt een belangrijke werkelijkheid uit: een gemeente heeft leiding nodig. Zonder die leiding is de gemeente stuurloos. Er ontstaan onderlinge conflicten en al gauw worden de schapen hongerig en raken ze verstrooid.

Maar dit model alleen zou de gemeente te passief maken: iedereen gaat zitten wachten op zorg van de herders en dat zal nooit genoeg zijn. Mensen doen niets anders dan wat ze gevraagd wordt en de ambtsdragers raken overspannen.

Het lichaam en het Hoofd (Efeziërs 4: 7-16)

Paulus beschrijft de gemeente hier als een lichaam dat op organische wijze zichzelf opbouwt en daardoor toe groeit naar de eenheid van de volmaakte mens: Christus. *We zijn* in beginsel al het lichaam van Christus en tegelijk groeien we er ook naar toe om het lichaam van Christus in volheid te *worden*. Aan die groei draagt ieder lid naar vermogen bij, ondersteund en bijeengehouden door degenen die de heiligen toerusten tot het werk in dienst van Christus.

De basis van dit alles ligt in de gaven die Christus geeft. Vanuit de hoge hemel schenkt hij die gaven, duur gekocht met zijn bloed, aan ieder van ons. Toegegeven: we zijn vaak zo onmondig dat we met gaven en al met alle winden meewaaien en dat is niet goed. Er is dan ook sturing nodig, waarvoor Christus mensen aanstelt in bedieningen die wij de ambten noemen. Deze ambtsdragers zijn zelf deel van het lichaam, maar een bijzonder deel: de pezen of gewrichtsbanden. Ze ondersteunen de gemeenteleden en bewaken de samenhang, maar kunnen de groei niet overnemen. Daarvoor is ieder lid zelf verantwoordelijk, in waarheid en liefde en verbonden met Christus.

Dit model zouden wij *bottom-up* noemen: de leden bewerken zelf de groei in liefde naar Christus toe. Die richting van beneden naar boven is overigens niet absoluut, want ieders gaven komen van boven, uit de hoge hemel. Maar de nadruk ligt duidelijk op de verantwoordelijkheid van onderaf. Dit beeld drukt de belangrijke werkelijkheid uit dat in de gemeente iedereen nodig is, in actieve dienst. Na Pinksteren werkt de Geest rechtstreeks in iedere gelovige en niet primair via de geroepen ambtsdragers. Zonder het beeld van organische groei zou je de gemeente te passief laten. Maar te spreken van alleen maar groei zou miskennen dat mensen ook gewond zijn, verdwalen en achterblijven. Daarom hebben we beide beelden nodig.

Onderscheid naar verschillende soorten pastoraat

Als we naast het pastoraal leiding geven ook de nadruk leggen op de verantwoordelijkheid van onderaf, onderscheiden we verschillende soorten pastoraat. In de paragrafen hierna wordt dit verder uitgewerkt.

1. Onderlinge hulp in de wijken

De dragende grond van alle zorg in de gemeente is eenvoudig: omzien naar elkaar. Dat je mensen kent en gekend wordt omdat je erbij hoort. Schapen moeten bij elkaar en bij de herder blijven. Ledematen kunnen alleen in samenhang groeien. Wanneer één lichaamsdeel pijn lijdt, lijden de anderen mee; wanneer één lichaamsdeel met respect behandeld wordt, delen de anderen in die vreugde. Iedere gelovige werkt mee in de gemeente.

Bijbels gezien is dit in de eerste plaats diaconaal van aard. Het omzien naar weduwen en wezen in hun druk, hulp bieden aan wie verdriet heeft en gezelschap aan wie eenzaam is. Wat er op dit vlak gebeurt in onze gemeente, zonder enige vorm van organisatie, is van onschatbare waarde. Structuren die dit ondersteunen zijn de gemeentekringen met hun kringcoördinatoren (krico's). Ze functioneren heel verschillend, maar staan klaar als de nood aan de man is.

We zien de wijk als het niveau waarop de onderlinge hulp plaatsvindt en georganiseerd wordt. Het is de taak van de zes wijkteams, met hun wijkdiaken voorop, om toe te zien op een goed functioneren van de onderlinge hulp. Waar de kringen minder goed draaien, is het wijkteam verantwoordelijk voor aanvullende structuren.

In onze gemeente hoort ieder lid bij een gemeentekring op basis van zijn woonadres en dat biedt het naaste contact.

Naast de wijk of de gemeentekring wordt aan leden sterk aanbevolen om je ook aan te sluiten bij een van de vele bijbelkringen, studiekringen of interessekringen die er zijn. Daar kun je een kleine gemeenschap binnen de grote kerk vinden, die bij je past.

2. Basispastoraat door de pastoraal bezoeker

Het jaarlijkse huisbezoek plus extra aandacht voor wie niet naar de kerk (kunnen) komen vormt het basispastoraat in onze gemeente. Deze bezoeken worden in principe gebracht door de "pastoraal bezoekers" (PB-ers): leden die er gaven voor hebben en toerusting hebben ontvangen. Zij zijn geen lid van de kerkenraad. PB-ers brengen de bezoeken onder verantwoordelijkheid van de wijkouderlingen en rapporteren aan hem. Daarmee verdeel je de taak van de huisbezoeken over veel meer schouders.

Het is de bedoeling dat in het basispastoraat beide bijbelse beelden tot hun recht komen: de gemeente als kudde en als lichaam. Enerzijds gaat het om de zorg voor de schapen die je toevertrouwd zijn. Je luistert goed naar wie door het leven gewond zijn en daarbij bid en werk je om die wonden te helen. Je zult mensen aansporen om bij elkaar en bij de herder te blijven. Waar nodig geef je ze een duw in de goede richting. Anderzijds is basispastoraat erop gericht om de leden van het lichaam te stimuleren tot groei naar Christus toe. Je helpt hen om hun gaven te ontdekken en denkt met hen mee hoe ze die kunnen gebruiken tot eer van God, in de gemeente en daarbuiten. Ook levensheiliging is een belangrijk deel van de gewenste groei van het lichaam. Je bemoedigt mensen om naar Gods geboden te leven, om ruimte te maken voor bijbellezing en gebed en om getuigen van Christus te zijn in woord en gebed. We vinden het belangrijk dat Gods woord in het basispastoraat open gaat en dat zorg, vertroosting en zegen in gebed voor God worden gebracht. De agenda van het huisbezoek verandert dus niet, met één uitzondering: de PB-er is geen kerkenraadslid. Voor vragen over en het bespreken van het kerkenraadsbeleid kan een gemeentelid terecht bij de ouderling die het betreffende onderwerp als zijn aandachtsgebied heeft. Zo kan het huisbezoek weer vooral gelóófsgesprek zijn

3. Ambtelijk pastoraat door de wijkouderling

De wijkouderling voert in elk geval gesprekken bij toelating als lid, aanvraag openbare geloofsbelijdenis of kerkelijk huwelijk. Ook behandelt hij zaken van opzicht en tucht. Daarnaast kan hij ervoor kiezen om bepaalde adressen zelf onder zijn hoede te nemen. Hij ondersteunt de pastoraal bezoekers en bewaakt de samenhang met het pastorale beleid in onze gemeente. De rol van de ouderling past het meest bij het beeld van de gemeente als lichaam. Je bent in Paulus' woorden een van de gewrichtsbanden ervan en je taak is het ondersteunen en bijhouden van de overige leden. Je taak is om met name de pastoraal bezoekers maar ook anderen toe te rusten voor het werk in dienst van Christus.

4. Jeugdpastoraat

Het jeugdpastoraat is niet geregeld per wijk, maar gemeentebreed. Voorgesteld wordt om dit zo te houden omdat jongeren zich over het algemeen niet richten op de geografische wijk maar op hun vriendengroep op de club, de catechesatie en de kringen. Binnen het jeugdwerk wordt gezocht naar manieren om het pastoraat te integreren in het clubwerk en de verschillende groepen. Er zal meer en meer worden gewerkt met mentoren die een aantal jaren optrekken met een groep jongeren. De taak van de gemeenteleden die in het jeugdwerk actief zijn, wordt dus officieel verbreed. 'Officieel', omdat het in de praktijk al heel veel gebeurt. Ze worden in feite verantwoordelijk voor een groot deel van het basispastoraat voor de jeugd. Daarnaast zal worden gezocht naar manieren om de jeugd die 'nergens aan meedoet' in het oog te houden, waar mogelijk een plek te geven in bestaande structuren of te betrekken door middel van nieuwe structuren. Bij de ontwikkeling van dit beleid is voor de jeugdwerker een sleutelpositie weggelegd.

5. Crisispastoraat

Bij opname in een ziekenhuis, bij ernstige ziekte of in geval van conflicten is de predikant of de pastoraal werker beschikbaar. Zij stemmen hun taken onderling af. De leden kunnen hen bij een crisis rechtstreeks benaderen en ook de wijkouderlingen kunnen een beroep op hen doen. Op verzoek van de wijkouderlingen bieden ze ook andere vormen van aanvullend pastoraat, zoals bij ouderen of mensen met langer durende problemen. Het crisispastoraat past het meest bij het beeld

van de gemeente als kudde. Doorgaans is een crisis niet het juiste moment om over groei, gaven en levensheiliging te beginnen. Het verbinden van wonden, het troosten in verdriet en het terugleiden naar de kudde hebben dan de voorrang.

6. Pastorale ondersteuning

Ouderlingen, pastoraal bezoekers, predikant(en) en pastoraal werkers kunnen bij hun werk stuiten op situaties die hun competentie te boven gaan of waarvoor hun bezoekwerk niet het geëigende middel is. In zulke gevallen kunnen ze een beroep doen op twee vormen van pastorale ondersteuning. Deze zijn gemeentebreed (wijkoverstijgend) georganiseerd.

a. het psychopastorale team

In dit team zijn die leden verenigd die een psychopastorale opleiding hebben gevolgd zoals de PPT-cursus of andere scholing. Doel, mogelijkheden en structuur hiervan worden op dit moment nader uitgewerkt.

b. het gebedspastoraat

Mensen met levensproblemen als rouw, verlies en emotionele schade kunnen gebedspastoraat ontvangen. Het betreft een vorm van gebed waarbij twee leden die tot het gebedsteam behoren, iemand drie of vier keer ontvangen, naar hen luisteren en samen voor hen bidden. Gewerkt wordt op dit moment aan structuur en aanmelding.

7. Pastorale herstelgroepen

In het boven geschetste pastoraat ligt de klemtoon op het bezoekwerk. Dat is inderdaad een belangrijke component. Toch is het verrichten van een bezoek niet het enige en soms ook niet het beste middel. De Ouderlingenvergadering heeft een begin gemaakt met de beschrijving van groepen die extra aandacht nodig hebben. Te denken is aan gescheiden mensen, kinderen van gescheiden ouders, gemengd gehuwden, mensen met rouwproblemen, mensen die eenzaam zijn. De Ouderlingenvergadering onderzoekt of voor sommige van die groepen andere vormen dan pastoraal bezoek geschikter zijn.

Advies over Structuur en Pastoraat

1. De balans van de voorgaande hoofdstukken

Wanneer we de balans opmaken van de vorige hoofdstukken dan kunnen we in het kort zeggen dat we bij een aanpassing van onze structuur op zoek zijn naar een nieuwe situatie die antwoord geven op een aantal punten:

Gemeentebreed

- Een structuur van de gemeente, de kerkenraad en het pastoraat die dienstbaar is aan onze missie:
  - Gods licht verspreiden door:
    - zijn naam te loven
    - van zijn woord te leren
    - In zijn liefde te leven
- Een gemeenschap te vormen waarin mensen niet verdrinken in de grootte van de kerk

Wat betreft de wijken

- Brengen van een kleine schaal in onze grote gemeente waarin we elkaar kennen en oog voor elkaar hebben. Hier moet in eerste instantie de onderlinge hulp, het pastoraat en de opvang van nieuwe leden plaatsvinden

Wat betreft de kerkenraad

- Niet meer de uitvoering van alle type kerkenraadstaken (pastoraat, vergaderen, commissiewerk) neer te leggen bij één persoon
- Aan te sluiten bij gaven die gemeenteleden hebben voor bestuurlijke en pastorale kerkenraadstaken
- De belasting van een kerkenraadslid te verminderen
- Besluitvorming te stroomlijnen
- Commissies de aandacht en betrokkenheid (herderlijk leidinggeven) te geven die ze nodig hebben
- Zorgen voor een heldere verdeling van taken, verantwoordelijkheden en communicatielijnen voor de verschillende kerkenraadstaken

Wat betreft het pastoraat

- Het pastorale werk weer door de gemeente zélf (beeld van het lichaam; groei van onderop)
- Aan te sluiten bij gaven die gemeenteleden hebben voor pastoraal werk
- De draagkracht van pastoraal werk te verbreden door meer mensen in te schakelen in het pastorale werk
- Onderscheid te maken naar verschillende soorten pastoraat: onderlinge hulp, basispastoraat, ambtelijk pastoraat, crisispastoraat en pastorale ondersteuning

In het vervolg gaan we in op gemeentebrede structuren, de wijken en de kerkenraad.

2. Gemeentebreed

Kleine gemeenschappen in onze gemeente

De eerste plaats waar we elkaar als gemeente treffen en samenkomen tot eer van God, is de kerkdienst. Hier blijkt ook de grote schaal van onze gemeente. Wij zien dat als een positief punt van onze gemeente.

Hoe moet je omgaan met het risico dat mensen zich verloren gaan voelen in de massa? We hebben overwogen of splitsen van de gemeente gewenst is. Wij zijn ervan overtuigd dat dit niet het geval is:

- Splitsing van onze gemeente levert alsnog twee grote gemeenten (450 leden) op met soortgelijke knelpunten als waar wij nu een oplossing voor zoeken
- Kleinere gemeenten (Doorn, Wageningen) blijken net als wij op zoek naar andere vormen van kleinere kringen, structuur van de kerkenraad en het pastoraat of voeren dat door
- Een grote gemeente heeft een lage drempel om als gast deel te nemen aan de kerkdienst of je als lid aan te melden
- Voor jeugd is een grote gemeente met veel leeftijdsgenoten en veel verschillende initiatieven (clubs, kringen, Youth Alpha, sport) belangrijk om een plek te vinden die bij hen past
- Een grote gemeente biedt een stevige basis om voor zeer diverse activiteiten mensen te mobiliseren die gaven hebben ontvangen om die activiteiten op te pakken

Wij zoeken daarom de oplossing in kleine gemeenschappen binnen de grote kerk.

Een belangrijk deel van die kleine gemeenschappen vind je ook gemeentebreed. Er zijn veel kringen, clubs en groepen die spontaan door leden zijn opgezet. Leden worden gestimuleerd hieraan deel te nemen. Deze gemeentebrede kringen blijven onder een nieuwe structuur onveranderd belangrijk. Daarnaast zijn de wijken in onze ogen dé geschikte schaal om naar elkaar om te zien en onderlinge hulp te organiseren (zie hieronder “De wijk en gemeentekringen”).

Gemeentebrede activiteiten

Een aantal activiteiten is gemeentebreed georganiseerd en zal dat ook blijven. Hierbij wordt geput uit de brede stevige basis van mensen met uiteenlopende gaven. Voorbeelden zijn cursussen, evangelisatiewerk, zendingwerk, de activiteitencommissie en bijbelkringen. Het jeugdwerk, dat bestaat uit clubs, catechese en jeugdpastoraat blijft gemeentebreed georganiseerd. In principe vallen jongeren onder het jeugdwerk t/m de leeftijd van 23 jaar (de grens naar jongvolwassenheid) of het moment dat ze belijdenis doen. Ook hier is brede basis van de hele gemeente een voordeel voor zowel de jongeren als de werving van jeugdleiding.

3. De wijk als kleine gemeenschap

De wijk en gemeentekringen

De wijk is in onze ogen het beste geschikt om naar elkaar om te zien en blijdschap, verdriet en dankbaarheid te delen. Binnen de wijk vindt de onderlinge hulp, de pastorale zorg en de opvang van nieuwe leden plaats.

De gemeente willen we onderverdelen in zes wijken van elk maximaal ca. 150/200 leden. Elke wijk heeft een wijkouderling, een wijkdiaken, verschillende pastoraal bezoekers en krico's. De indeling baseren we op de huidige wijkindeling. We onderzoeken nog of de indeling en omvang van de verschillende wijken aanpassing behoeft.

Binnen de wijken functioneren gemeentekringen. Dat is de kleinste eenheid waarin de hulp, zorg en opvang van nieuwe leden vorm krijgt. We hebben overwogen of niet de wijk, maar de gemeentekring de kleinste bouwsteen van onze gemeente moet zijn. Wij zijn van mening dat dit niet verstandig is. In een aantal wijken functioneren gemeentekringen heel goed, in een aantal andere wijken gedeeltelijk of minder. Soms is de samenstelling of de schaal van de gemeentekring een beperking om goed te functioneren. De wijk heeft genoeg schaalgrootte om de kleine gemeenschap te organiseren. In veel gevallen zal dat blijvend via gemeentekringen verlopen. Goed lopende gemeentekringen blijven in de nieuwe structuur dus van groot belang, waar ze niet goed functioneren zijn andere vormen nodig.

Om op wijkniveau een echte gemeenschap te zijn, kunnen er verschillende activiteiten worden ontplooid. Denk hierbij aan wijkavonden, informele ontmoetingen (wat leeft er in de wijk, wat is er nodig?), een gezamenlijke maaltijd en vieringen met lezen, zingen, bidden en gesprek. Het wijkteam neemt hierin het voortouw.

Organisatie op wijkniveau

Op wijkniveau worden het diaconaat en het pastoraat in de gemeente georganiseerd. Het is het wijkteam die deze taken op dagelijkse basis vormgeeft. Het **wijkteam** bestaat uit één wijkouderling, één wijkdiaken en een aantal pastoraal bezoekers. Een meer uitgebreide beschrijving van het functioneren van het wijkteam is opgenomen als bijlage.

De **wijkouderling** is voorzitter van het wijkteam en is samen met de wijkdiaken verantwoordelijk voor het werk en de leden in de wijk. Samen met de pastoraal bezoekers zorgt hij voor het trouw bezoeken van de leden. Hij verdeelt in overleg met de pastoraal bezoekers de bezoekadressen. Hij zal zelf ook een aantal bezoeken afleggen, in ieder geval als het gaat om mensen die lid willen worden, en rond belijdenis en huwelijk. In bijzondere gevallen van pastoraat (zie: visie op pastoraat) schakelt hij de predikant of andere pastorale hulp in.

De taak van wijkouderling is een herderlijke taak. Hij stimuleert en ondersteunt de pastoraal bezoekers en zorgt voor hun toerusting en voor faciliteiten die nodig zijn. Dit stelt eisen aan de persoon van de wijkouderling en zijn kunnen. Dit is een aandachtspunt bij de werving van de wijkouderling.

De **wijkdiaken** stimuleert de onderlinge hulp in de wijk en organiseert de diaconale hulp. Hij of zij stemt met de zusterkring en de krico's af wie welke bezoeken brengt. De wijkdiaken stimuleert de bestaande zorg en zorgt voor coördinatie. Als er financiële hulp nodig is, treedt hij zelf op.

De **pastoraal bezoekers** leggen jaarlijks de pastorale huisbezoeken af. Zij zijn verantwoordelijk voor tien tot vijftien adressen (pastorale eenheden). Naast de huisbezoeken geven zij waar nodig extra pastorale aandacht aan de leden. PB-ers worden gekozen voor een periode van 3 jaar.

De wijkouderling en de wijkdiaken worden gekozen en benoemd voor een periode van vier jaar, zo mogelijk uit een voordracht van tweetallen. De voordracht bestaat bij voorkeur uit broeders en zusters afkomstig uit de betreffende wijk.

Deze beschrijving geeft weer wat we als commissie voor ogen hebben. Het mag duidelijk zijn dat je niet van de ene op de andere dag kunt overstappen op zo'n nieuw model. In het plan van aanpak (pag. 29) is te lezen hoe we willen toewerken naar deze nieuwe structuur.

4. Structuur van de kerkenraad

De kerkenraad (KR)

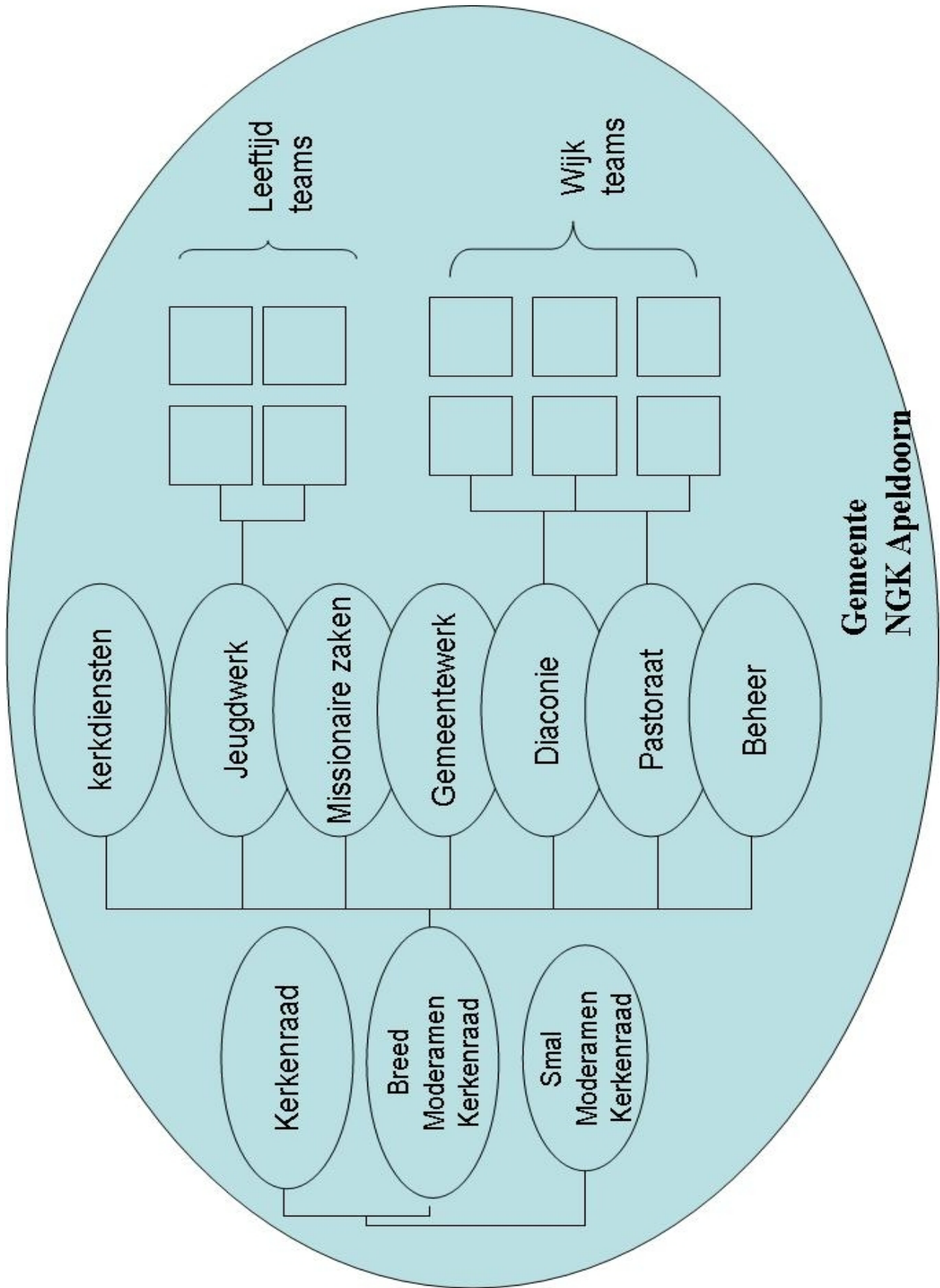
De kerkenraad is de vergadering waarvan alle ambtsdragers in de gemeente deel uitmaken. In de nieuwe structuur gaat het om ca. 18 personen. De raad geeft leiding aan de gemeente. Dat houdt in dat hij bevoegd maar ook belast is met het nemen van alle in dat verband nodige besluiten. Dat betekent niet dat de kerkenraad als geheel in de praktijk alle besluiten zelf moet nemen. Dat is praktisch onmogelijk en niet efficiënt.

De KR zal leiding geven aan de gemeente door de kaders van het beleid vast te stellen en de uitvoering daarvan op te dragen aan en/of te delegeren aan het hierna te bespreken breed moderamen of andere geledingen binnen de gemeente.

De kerkenraad vergadert twee keer per jaar en verder als het moderamen of een vijfde van de leden van de kerkenraad daarom vraagt.

Tot de taken van de KR behoort in die visie in ieder geval:

- de vaststelling en aanpassing van het beleidsplan
- het toezicht op de prediking, zoals verzorgd door de predikant(en)
- zaken van opzicht en tucht, indien ze tot censuur over leden of schorsing van ambtsdragers leiden

Het Breed Moderamen Kerkenraad (BMK)

Taak en samenstelling

Het BMK is belast met het dagelijks bestuur van de gemeente. Het werk van de BMK delen we op in een aantal werkvelden. Elk werkveld heeft een of meer vertegenwoordigers in het BMK. Dat kan een predikant, een vrijgestelde ouderling of diaken zijn. In het BMK hebben de vertegenwoordigers van de werkvelden, de voorzitter en de scriba van de kerkenraad zitting. We vinden het belangrijk dat ook de vrijgestelde ouderlingen en diakenen hecht geworteld zijn in de gemeente. Bij iedere functie overwegen we gezamenlijk, hoe dat te borgen.

Tot de taken van het BMK behoren:

- de voorbereiding van een beleidsplan met de grote lijnen voor de komende jaren, vast te stellen door de KR
- de uitvoering van dit beleidsplan
- de vertegenwoordiging van de gemeente naar buiten toe (regionaal, interkerkelijk en tegenover de samenleving).
- de goedkeuring van de financiële jaarstukken en de vaststelling van de begroting
- de vaststelling van de talstelling voor ouderlingen en diakenen, op voordracht van respectievelijk het Pastoraal en het Diaconaal Overleg.
- de benoeming in alle taken en diensten
- het nemen van alle besluiten die in spoedeisende gevallen noodzakelijk of gewenst zijn

Werkvelden

De werkvelden zijn:

1. kerkdiensten
2. jeugdwerk
3. missionaire zaken
4. diaconie
5. pastoraat
6. gemeentewerk
7. beheer

Het is belangrijk om deze werkvelden helder af te bakenen, zodat over zoveel mogelijk onderwerpen helder is wie de verantwoordelijkheid heeft. Hieronder wordt daartoe een voorstel gedaan, aangevuld met de functie van voorzitter en scriba.

Voorzitter

Leiding van de vergaderingen, vertegenwoordiging naar andere kerken en samenleving, regionale vergadering, leiding aan proces van besluitvorming

Scriba

Notulisten, inkomende en uitgaande post, kerkelijk bureau, dienstrooster, zondagse mededelingen

Kerkdiensten

KALM, crèche, Kinderverteldienst, organisten, combo's en muziekteams, preekvoorziening, preekrooster

Diaconaat

Diaconaal Overleg, steunaanvragen van buiten, collecterooster, Beraad van Kerken, Diakonia, bustocht

Pastoraat

Pastoraal Overleg, pastoraal bezoekers en toerusting daarvan, ministry, gebedspastoraat, PPT-team, Pastoraal werker, functioneren van de wijken

Jeugdwerk

Jeugdwerk, catechese en toerusting voor beiden, Jeugdwerker, jeugdpastoraat

Missionaire activiteiten

Evangelisatiecommissie, Zendingscommissie incl. thuisfronten, begeleiding van wie de zending in willen of daar al in werken, Alpha en Bèta, Sportfreaks, Superclub, ICF

Gemeentewerk

Communicatie, Internetcommissie, Dienstbetoon, informatieboekje, maar ook: kringen en cursussen en de informatie daarover

Beheer

Aansturen van de Commissie van Beheer

Het Smal Moderamen Kerkenraad (SMK)

Het SMK bestaat uit de voorzitter, de vicevoorzitter, de scriba (eventueel een assessor) en de predikant(en). Het heeft tot taak om de vergaderingen van KR en BMK voor te bereiden.

Pastoraal overleg (PO)

De zes wijkouderlingen vormen samen met de predikant(en) het PO en bespreken zaken van pastorale aard die de gemeente als geheel aangaan. Het moderamenlid met het werkveld pastoraat fungeert als voorzitter. Het overleg dient als intervisie voor de wijkouderlingen. Binnen de regels die door de KR zijn vastgesteld is het verantwoordelijk voor opzicht en tucht, voor toelating van nieuwe leden, voor toelating tot kerkelijke huwelijksbevestiging en openbare geloofsbelijdenis. Het Pastoraal Overleg beslist in bijzondere situaties, die passen binnen het vastgestelde beleid over toelating van nieuwe leden. Als het Pastoraal Overleg toelating verantwoord vindt en deze toelating past niet in het vastgestelde beleid dan doet het voorstellen aan het BMK over aanpassing van de toelatingsregels voordat het instemt met toelating.

Het PO doet, gehoord de gemeente, aan het BMK een voordracht voor de talstelling voor wijkouderlingen, die bij voorkeur uit de eigen wijk komen. Het PO doet een voordracht voor de benoeming van pastoraal bezoekers aan het BMK.

Het PO is de natuurlijke plaats waar signalen uit de gemeente over het pastoraal beleid binnen de hele gemeente samenkomen. Het PO heeft daarom ook de taak dat het gevraagd en ongevraagd voorstellen doet en adviezen uitbrengt over pastoraal beleid aan het BMK.

Diaconaal overleg (DO)

De diakenen vormen samen het DO en bespreken zaken van diaconale aard die de hele gemeente aangaan. Het moderamenlid met het werkveld diaconaat fungeert als voorzitter van het DO. Tot de taak van het DO behoort het gevraagd en ongevraagd voorstellen doen en adviseren over diaconaal beleid aan het BMK.

Het DO doet, gehoord de gemeente, aan het BMK een voordracht voor de talstelling voor diakenen, die bij voorkeur uit de eigen wijk komen.

Werving en toerusting

Op heel verschillende manieren werken heel veel leden mee aan het uitvoeren van de opdracht die we als gemeente hebben. Zij maken daarbij gebruik van de gaven die zij ontvangen hebben. We vinden het heel belangrijk dat zij daarin op een goede manier worden begeleid en ondersteund. Zorg voor elkaar, ondersteuning bij en het delen van de ervaringen in het werk zijn daarbij belangrijk.

De werving verschilt per functie. In oriëntatiebijeenkomsten geven we informatie over de inhoud van de functie, wat er voor nodig is en welke ondersteuning we daarbij bieden. De eigenlijke toerusting geven we in een of meer bijeenkomsten waarin de taakomschrijving aan bod komt en waarin noodzakelijke vaardigheden praktisch worden geoefend. Waar dat wenselijk of nodig is geven we ondersteuning door mentoren.

Ook willen we medewerkers ondersteunen door het aanbieden van cursussen en trainingen. We hebben daarbij een voorkeur voor cursussen die door leden van onze gemeente of

onze kerkelijke werkers zelf gegeven kunnen worden. Zo nodig kan ook gebruik worden gemaakt van het aanbod aan trainingen en cursussen van andere instellingen.

Voor het werk van pastoraal bezoekers is geregelde intervisie (gesprek waarbij pastoraal bezoekers onderling meedenken over een vraag of ervaring) nodig waarin de ervaringen worden besproken en getoetst. Een aandachtspunt hierbij is dat pastoraal bezoekers op basis van eigen inzicht en ervaring op zaken en vragen tijdens het huisbezoek kunnen ingaan en niet alle vragen doorschuiven naar het wijkteam of de ambtsdragers met een bijzondere taak. Dit om te voorkomen dat alle lastige onderwerpen naar een hoger niveau worden doorgeschoven. We zullen dit vooral ook in de praktijk moeten leren.

De doelen: wat willen we de komende jaren gaan doen

In deze paragraaf noemen we doelen die we in de komende drie jaren nastreven.

- a. **We willen nieuwkomers structureel begeleiden.** We zijn blij met toetreders en wie belijdenis doen en we willen voorkomen dat ze na de eerste vreugde in een gat vallen. Er komt jaarlijks een 'inburgeringscursus' voor nieuwe leden en de wijkteams bewaken dat nieuwkomers uitgenodigd worden voor activiteiten.
- b. **We benoemen meer pastoraal bezoekers.** We streven ernaar om te ontdekken wie pastorale gaven hebben en deze mensen de zorg te geven voor tien tot vijftien adressen, inclusief het jaarlijkse huisbezoek. In de komende twee jaren zijn er in ieder geval 30 pastorale bezoekers nodig.
- c. **We bieden toerusting aan onze werkers.** Dit begint met cursussen voor pastoraal bezoekers, maar omvat ook geregelde *feedback* door de wijkouderling. Op termijn willen we ook andere werkers passende ondersteuning bieden.
- d. **We maken waar nodig een aanpassing van wijkgrenzen.** De wijk is in onze ogen het dragende niveau van het onderlinge contact van gemeenteleden. Wijken zijn geografisch ingedeeld en omvatten ongeveer 150/200 leden. De huidige wijken verschillen sterk in grootte. Om wijken te krijgen van ongeveer 150/200 leden moeten wijkgrenzen hier en daar worden aangepast.

Plan van aanpak

In dit hoofdstuk staat een beknopt plan van aanpak voor de invoering van dit advies. Uiteraard is uitvoering van dit plan afhankelijk van goedkeuring door de KR en bespreking met en instemming van de gemeente. Na bespreking, aanpassen en goedkeuring door de KR en instemming door de gemeente kan een meer gedetailleerd plan van aanpak worden opgesteld. Uitgangspunt bij dit plan van aanpak is dat de huidige ambtsdragers hun termijn uitdienen. De invoering van de nieuwe structuur vergt een extra inspanning waarbij de inzet van de huidige kerkenraad hard nodig zal zijn.

Verdere werkzaamheden van de commissie Structuur en Pastoraat

- Bespreken van het huidige adviesrapport met de kerkenraad en principebesluit over de invoering van de voorgestelde structuur en pastoraat (september 2008)
- Verwerken van de opmerkingen van de kerkenraad in het adviesrapport (september 2008)
- Ondersteunen van de kerkenraad bij het bespreken en instemming vragen van het advies naar de gemeente via gemeentevergadering (oktober-november 2008)
- Advisering over de gewenste formatie van predikant(en) en andere werkers (september 2008-januari 2009)
- Opstellen gedetailleerd plan van invoering nieuwe structuur en pastoraat (oktober 2008)
- Voorstel instellen 2 werkgroepen voor de invoering (KR en Pastoraat) (december 2008)

Invoering van de nieuwe kerkenraadstructuur

- Besluitvorming van de kerkenraad over invoering van de nieuwe structuur (oktober-november 2008), vragen instemming van de gemeente
- Werven van ambtsdragers met een bijzondere opdracht op basis van gaven (december 2008-maart 2009). Dit zal deels kunnen uit de zittende kerkenraad
- Maken korte beschrijving van procedures van nieuwe manier van werken (januari-april 2009)
- Eerste toerusting van ambtsdragers in de nieuwe structuur (mei 2009)
- Invoeren van de nieuwe structuur met werkvelden (september 2009)

Invoering nieuwe wijze van werken pastoraat

- Besluitvorming van de kerkenraad over invoering nieuwe wijze van werken pastoraat (oktober-november 2008), vragen instemming van de gemeente
- Werven van pastoraal bezoekers via de wijken januari-maart 2009
- Opleiden van pastoraal bezoekers (permanente cursussen)
- Organiseren toerustingdag nieuwe aanpak pastoraat voor betrokkenen (mei 2009)
- Aanpassen van de wijkgrenzen (januari 2009)
- Organiseren wijkbijeenkomsten in nieuwe vorm (maart-april 2009)
- Benoemen pastoraal bezoekers (juni 2009)
- Invoeren nieuwe vorm pastoraat (september 2009)

Bijlage Taakomschrijvingen

Wijkouderling

wijktaken

De wijkouderling is samen met de predikant verantwoordelijk voor de herderlijke zorg en geeft geestelijk leiding aan de wijk. Hij zorgt er samen met de pastoraal bezoekers voor dat de leden van de wijk regelmatig maar in ieder geval tenminste een keer per jaar worden bezocht. Samen met de predikant beslist hij over het toelaten van nieuwe leden als dat past binnen het geldend toelatingsbeleid. Hij bezoekt zelf in ieder geval nieuwe leden, mensen die dat willen worden, degenen, die willen trouwen en die belijdenis willen doen en in situaties van tucht. Over bijzondere situaties rapporteert hij aan het Pastoraal Overleg.

De wijkouderling neemt initiatieven tot en stimuleert de ontwikkeling van de wijk tot een eigen gemeenschap in de kerk. Hij ondersteunt en zorgt voor toerusting en faciliteiten voor het kerkelijk werk en werkers in de wijk. Hij ziet er op toe dat ieder lid bij een huiskamerkring hoort. Hij is voorzitter van het wijkteam en bevordert de goede samenwerking van de verschillende ambten en diensten in de wijk en in het team. De wijkouderling neemt geheimhouding in acht voor zaken en aangelegenheden die in vertrouwen worden meegedeeld.

Bij de uitoefening van zijn taak neemt hij het beleid van de kerkenraad in acht.

gemeentetaken

Hij is lid van de kerkenraad en het Pastoraal Overleg. Als lid van de kerkenraad is hij mede verantwoordelijk voor de zorg voor de gemeente als gemeenschap, voor de bediening van Woord en sacramenten en voor opzicht en tucht. Hij ziet toe op en is mede verantwoordelijk voor de leer en dienst van de predikant(en).

Pastoraal bezoeker m/v

De pastoraal bezoeker verricht in de toegewezen wijk pastoraal werk onder verantwoordelijkheid van de wijkouderling. De pastoraal bezoeker bezoekt 10-15 pastorale eenheden (huisbezoek) tenminste een keer per jaar. Waar nodig en nuttig werken zij samen met de wijkdiaken en anderen in de wijk. Verder geven zij pastorale aandacht waar dat nodig en gewenst is. Zij stimuleren leden van de wijk om zich overeenkomstig hun gaven in te zetten voor het werk in de wijk en de gemeente. De pastoraal bezoeker neemt geheimhouding in acht voor zaken en aangelegenheden die in vertrouwen worden meegedeeld. Zij zijn lid van het wijkteam.

De pastoraal bezoeker kan voor ondersteuning een beroep doen op de predikant, de wijkouderling het Psychopastoraal Team en Gebedspastoraat.

Bijzondere situaties kan de pastoraal bezoeker overdragen aan de predikant, de wijkouderling of kerkelijk werker.

Wijkdiaken m/v

De diakenen bezoeken in ieder geval de leden van de wijk, die financiële ondersteuning behoeven. Zij hebben globale kennis van hulpverleningsinstanties en verwijzen zonedig door naar deskundigen binnen en buiten de kerk. De diakenen zorgen ervoor dat de gaven die worden ingezameld op een goede manier worden besteed. De diakenen ondersteunen en zorgen samen met de wijkouderling voor toerusting en faciliteiten voor het diaconaal werk in de wijk. Met de krico's en zusterhulp samen regelen de diakenen de bezoeken die in de wijk

nodig en wenselijk zijn. Zij ondersteunen de in de wijk aanwezige kringen en stimuleren de deelname daaraan.

Waar nodig en nuttig werken zij samen met de wijkouderling en pastoraal bezoekers in de wijk. Aan het Diaconaal Overleg en het wijkteam rapporteren de diakenen over bijzondere situaties. Zij nemen geheimhouding in acht voor zaken en aangelegenheden die in vertrouwen worden meegedeeld. Een diaken is lid van de kerkenraad, het Diaconaal Overleg en het wijkteam.

Ouderling met een bijzondere opdracht

De ouderling met een bijzondere opdracht is verantwoordelijk voor één of meer van de taakvelden binnen het BMK.

Hij heeft in dat ambt de volgende taken:

- het bevorderen van de beleidsontwikkeling binnen het taakveld als geheel.
- het stimuleren, toerusten en faciliteren van de andere werkers in het taakveld.
- het stimuleren van een goede samenwerking binnen het taakveld en onderhoudt daarvoor actief contact met de overlegorganen binnen het taakveld.

De ouderling neemt geheimhouding in acht voor zaken en aangelegenheden die in vertrouwen worden meegedeeld.

Bij de uitoefening van zijn taak neemt hij het beleid van de kerkenraad in acht.

De ouderling is lid van de kerkenraad en het BMK. In die hoedanigheid is hij mede verantwoordelijk voor de zorg voor de gemeente als gemeenschap, voor de bediening van Woord en sacramenten en voor opzicht en tucht. Hij ziet toe op en is mede verantwoordelijk voor de leer en dienst van de predikant(en).

Diaken met een bijzondere opdracht m/v

De diaken met een bijzondere opdracht is verantwoordelijk voor het diaconaal werk binnen de gemeente.

Hij/Zij heeft in dat ambt de volgende taken:

- leiding geven aan het diaconaal overleg.
- het bevorderen de beleidsontwikkeling op diaconaal gebied.
- het stimuleren, toerusten en faciliteren van de andere werkers in het taakveld.
- het stimuleren van een goede samenwerking binnen de diaconie en het onderhouden van contacten met andere overlegorganen binnen het taakveld

De diaken neemt geheimhouding in acht voor zaken en aangelegenheden die in vertrouwen worden meegedeeld.

Bij de uitoefening van zijn taak neemt de diaken het beleid van de kerkenraad in acht.

De diaken is lid van de kerkenraad en het BMK. In die hoedanigheid is de diaken mede verantwoordelijk voor de zorg voor de gemeente als gemeenschap.

Voorzitter kerkenraad

De voorzitter van de kerkenraad is ouderling, lid van de kerkenraad en het BMK. Hij leidt de vergaderingen van kerkenraad, het smal en breed moderamen kerkenraad. Geheimhouding neemt hij in acht voor zaken en aangelegenheden die in vertrouwen worden meegedeeld. Samen met de scriba stelt hij de agenda's op voor bovengenoemde vergaderingen. Hij maakt samen met de scriba de planning van bovengenoemde vergaderingen voor het (kalender)jaar. Hij houdt

functioneringsgesprekken met de predikant. Voor de Commissie van Beheer is hij contactpersoon. *(Opmerking: dit gaat ervan uit de dat de voorzitter het BMK-lid met het aandachtsveld Beheer is)*

De voorzitter is samen met de scriba verantwoordelijk voor de communicatie van lopende zaken en voorstellen naar de gemeente.

Hij vertegenwoordigt de gemeente bij lokale en andere overheden en is verder gezamenlijk met scriba bevoegd de gemeente in en buiten rechte te vertegenwoordigen.

Scriba

De scriba is ouderling, lid van de kerkenraad en van het BMK.

Hij neemt geheimhouding in acht voor zaken en aangelegenheden die in vertrouwen worden meegedeeld.

Hij bereidt samen met de voorzitter de vergaderingen voor van de kerkenraad, het smal en breed moderamen en van de gemeente. Hij zorgt voor het tijdig verspreiden van de agenda's voor en het maken van notulen van deze vergaderingen. Bewaakt het uitvoeren van de actiepunten en besluiten van de bovengenoemde vergaderingen..

De scriba maakt en houdt de roosters bij van de genoemde vergaderingen. Hij maakt een rooster voor de dienstdoende ambtsdragers en voorgangers, de avondmaalsdiensten en neemt initiatief voor vervanging bij plotselinge verhindering van de voorganger.

Hij coördineert de mededelingen voor de kerkdiensten en geeft deze door aan de dienstdoende ambtsdragers.

De scriba fungeert als postadres voor de NGK Apeldoorn. Hij verstrekt aan externen de informatie, die in het belang van de gemeente nodig of gewenst is. Hij registreert binnengekomen post, distribueert deze en zorgt dat deze aan het bevoegde orgaan wordt verstrekt.

De scriba is verantwoordelijk voor de mutaties in het ledenbestand van de gemeente en voor het desgevraagd afgeven van de daarmee samenhangende documenten. Hij initieert en coördineert de procedure rondom de verkiezingen en/of benoemingen van nieuwe ambtsdragers. Hij draagt zorg voor het maken van het informatieboekje van de gemeente.

Het wijkteam

Het wijkteam bespreekt alles wat de pastorale en diaconale zorg voor de leden betreft. Het houdt schriftelijk bij welke bezoeken gebracht zijn en waar nodig wordt ook inhoudelijk gerapporteerd. Het wijkteam neemt daarbij de vertrouwelijkheid in acht die bij het werk hoort. De predikant maakt daarvan geen deel uit. Hij woont tenminste één keer per jaar het wijkteamoverleg bij voor overleg en het delen van de taken. Het wijkteam is verantwoordelijk voor de manier waarop het zijn taken invult. Het team stemt de vergaderfrequentie daarop af.

Pastorale zorg omvat het huisbezoek. Iedereen die belijdenis gedaan heeft of 24 jaar geworden is krijgt jaarlijks persoonlijk bezoek. Voor de jeugd geldt het jeugdpastoraat. Aandacht in crisissituaties, conflicten, verdriet of ernstige zonden hoort ook bij de pastorale zorg. Zaken die de kerkelijke tucht betreffen draagt de pastoraal bezoeker over aan de wijkouderling en de predikant. De andere taken kunnen worden verdeeld naar gelang de aanwezige gaven. Ook kan een beroep worden gedaan op de zorg die in de gemeente centraal wordt gegeven, zoals die door de predikant en door het psychopastorale team en het gebedspastoraat.

Onderlinge hulp omvat alle aandacht van diaconale aard. Vanouds was dat de aandacht voor weduwen en wezen en voor de armen. In onze tijd valt te denken aan de zorg voor weduwen en

weduwnaars, voor zieken en alleenstaanden. Het wijkteam spreekt hierover. Het doet dat met in het achterhoofd dat in de Bijbel deze mensen niet alleen voorwerp van zorg zijn, maar vooral ook werkers in de gemeente. Vaak help je iemand meer door hem te vragen als bezoeker dan door hem alleen maar op te zoeken.

Het wijkteam coördineert de zorg voor nieuw ingekomen leden. Wegwijs maken in jeugdwerk, kringen en activiteiten hoort daar ook bij. Het breed moderamen organiseert jaarlijks centraal in de gemeente ook enkele avonden voor nieuwkomers.

Bijlage Talstelling en verkiezing

Bijdragen aan het werk in de gemeente zien we niet als hobby maar als roeping. Ieder van ons heeft uit genade gaven ontvangen naar de maat waarin Christus geeft (Efeziërs 4:7). Een gave omvat ook de roeping om er gebruik van te maken en we bidden dat ieder van ons “de taak waartoe hij geroepen is, even gewillig en getrouw vervult als de engelen in de hemel doen” (HC 49), onder meer in de gemeente. Deze roeping heeft in de verschillende ambten en diensten een eigen vorm. Van de nood van je naaste gaat al een roeping uit. De kerkenraad doet een beroep op de leden voor het werk in commissies, voor pastoraal, diaconaal en missionair werk.

Bij de ambten van ouderling en diaken doet de gemeente als geheel een beroep op bepaalde leden. We geloven dat God zelf zo door de gemeente mensen roept om de gemeente voor te gaan en toe te rusten. Daarbij willen we de gemeentelijke betrokkenheid zo helder mogelijk laten uitkomen.

De huidige vorm is gebaseerd op de gedachte dat de gemeente de kerkenraad attendeert op broeders en zusters die de vereiste gaven hebben, dat de kerkenraad dubbel zoveel kandidaten stelt als er nodig zijn en dat de gemeente, onder aanroeping van de heilige Geest, daaruit kiest.

Knelpunten

Deze vorm kent al enkele knelpunten en in de nieuwe situatie komt er nog een bij. Het grootste knelpunt is dat de gemeente nauwelijks met namen komt. Het tweede knelpunt is dat de gemeente de kandidaten onvoldoende kent, zodat te vrezes valt dat men op oneigenlijke gronden kiest. Het derde knelpunt is dat aangezochte leden vaak al voor de kandidaatstelling aangeven dat ze het niet zullen gaan doen. Een schaduwzijde aan deze vorm is tenslotte dat het ontmoedigend werkt om bij herhaling niet gekozen te worden.

In de nieuwe structuur komt er een knelpunt bij. We krijgen meer gedifferentieerde taken en daarvoor kun je eigenlijk alleen in functie verkiezen. Dat geldt nu al voor de scriba. Het is nauwelijks denkbaar dat je pas na de verkiezing zou beslissen wie er scriba wordt. Maar dat geldt straks ook voor wijkouderlingen, ouderling missionaire zaken, diaken met een bijzondere opdracht en ga zo maar door.

Om goede verkiezingen te realiseren zullen we in de toekomst dan ook dubbeltallen moeten stellen en geen dubbele getallen. Per functie zijn idealiter twee kandidaten nodig. Zo’n verkiezing vinden we wenselijk, zij het niet principieel noodzakelijk. Wenselijk omdat verkiezingen de gemeentelijke betrokkenheid zichtbaar maken. Niet principieel noodzakelijk omdat we geloven dat ambtsdragers “door de gemeente en mitsdien door God zelf geroepen worden”, ongeacht of daar verkiezingen aan te pas komen.

Op basis hiervan kiezen we wat de ambtsdragers betreft voor verkiezing door de gemeente uit dubbeltallen per functie. Voor pastorale bezoekers ligt het anders: ze zijn geen kerkenraadslid en dragen dus geen verantwoordelijkheid voor de gemeente als geheel. Wel hebben ze een belangrijke taak en dus is zorgvuldige benoeming gewenst.

Wijkouderlingen en -diakenen

Bij naderende vacatures verzoekt de scriba de gemeente om met, liefst gemotiveerde, aanbevelingen te komen ter vervulling van de vacatures. Binnengekomen reacties speelt hij door naar de betreffende wijkouderling. Daarnaast stimuleert de wijkouderling zijn pastoraal bezoekers om bij ieder huisbezoek na te gaan wie er de gaven en mogelijkheden heeft om een van de ambten of diensten te vervullen. De wijkouderling brengt de namen van kandidaten voor

wijkouderling op het PO. Het PO doet aan het BMK een voordracht voor de talstelling voor wijkouderling, die bij voorkeur uit de eigen wijk komen.

De wijkdiaken brengt de namen van kandidaten voor wijkdiaken op het DO. Het DO doet aan het BMK een voordracht voor de talstelling voor wijkdiaken, die bij voorkeur uit de eigen wijk komen.

Het BMK stelt de kandidatuur vast in een eigen afweging waar alle vacatures een rol in spelen en belegt de verkiezingen volgens het geldende reglement.

Ouderlingen en diakenen met een bijzondere opdracht

Ambtsdragers met een bijzondere opdracht, zoals de ouderling met de missionaire opdracht, jeugdouderlingen, de preses en de scriba, werken binnen de hele gemeente. De talstelling vindt plaats door het BMK, nadat de scriba de hele gemeente in de gelegenheid heeft gesteld de aandacht te vestigen op belijdende leden die zij acht te voldoen aan de in de heilige Schrift voor ambtsdragers gestelde eisen en verder aan de voor deze bijzondere opdracht geldende vereisten. Naast dit verzoek aan de hele gemeente vraagt de scriba ook de wijkteams om advies, waar immers via de pastoraal bezoekers bij de leden navraag gedaan wordt naar gaven en mogelijkheden.

Pastoraal bezoekers

De pastoraal bezoekers zijn werkzaam binnen de wijken nieuwe stijl. De procedure daarvan kan beperkter zijn. Wij stellen voor dat het wijkteam de betreffende wijk de gelegenheid biedt de aandacht te vestigen op in de wijk wonende leden die hij geschikt acht om de taak van pastoraal bezoeker te vervullen. Voor de taak van pastoraal bezoeker geldt de eis dat het gaat om belijdende leden. Het wijkteam kiest de pastoraal bezoekers en draagt de gekozenen voor benoeming voor aan het BMK. Ter approbatie door de wijk worden de namen van de pastoraal bezoekers voorafgaand aan de installatie aan de wijk bekendgemaakt.

Apeldoorn, 15 juli 2008/20 september 2008